

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย

เรื่อง วงดนตรีไทย (วงปี่พาทย์)

ครูผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

เรื่อง วงดนตรีไทย (วงปี่พาทย์)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย

๑. เรื่อง วงดนตรีไทย (วงปี่พาทย์)
๒. เรื่อง วงดนตรีไทย (วงเครื่องสายและวงมโหรี)
๓. เรื่อง วงดนตรีพื้นบ้าน
๔. เรื่อง อ่าน เขียน ร้องโน้ตเพลงไทย
๕. เรื่อง ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย

๖. เรื่อง ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว ๒
๗. เรื่อง ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว ๓
๘. เรื่อง ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลงระบำดอกบัว ๔
๙. เรื่อง ประมวลทักษะการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ
เพลงระบำดอกบัว

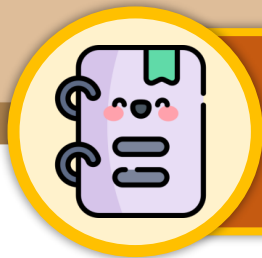
เรื่อง วงดนตรีไทย (วงปี่พาทย์)

นักเรียนเคยเห็นวงดนตรีไทยหรือไม่
นักเรียนเคยเห็นวงดนตรีไทยที่ไหนบ้าง
นักเรียนรู้จักอะไรเกี่ยวกับวงดนตรีไทยบ้าง

วงดนตรีไทย

วงปี่พาทย์

วงเครื่องสาย

วงมโหรี

จากเสียงที่นักเรียนได้ยิน
นักเรียนคิดว่า
เป็นวงดนตรีประเภทใด

สื่อเสียงนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อเสียงจากวีดิทัศน์

สารุกรม (ปีพาทย์ไม้รวม)

เผยแพร่โดย : TheOngkhaphayop

เผยแพร่วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕

ที่มา :

https://www.youtube.com/watch?v=yYo๒PpoMsUo&list=PLFiLixdGPcWanZe_๓tB๓๙M๓๗-xjz๓dqWo

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนสามารถสรุปความรู้เรื่องวงดนตรีไทย (วงปี่พาทย์) ได้อย่างถูกต้อง

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

นักเรียนสามารถสร้างแผนผังความคิดสรุปความรู้เรื่องวงดนตรีไทย (วงปี่พาทย์) ได้อย่างถูกต้อง

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

นักเรียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของวงดนตรีไทย

เรื่อง วงดนตรีไทย วงปี่พาทย์

วงปี่พาทย์ เป็นวงดนตรีที่ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรี
ประเภทตีและเป่าเป็นหลัก ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม
ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก ขลุ่ยเพียงออและปี่ใน

เรื่อง วงดนตรีไทย วงปี่พาทย์

โดยมีการประสมวงที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะการใช้ไม้ตีของระนาดเอก จึงทำให้ได้เสียงที่แตกต่างกัน **แบ่งได้ ๒ แบบ**

เรื่อง วงดนตรีไทย วงปี่พาทย์

ไม้แซ่

วงปี่พาทย์ไม้แซ่

ไม้นวม

วงปี่พาทย์ไม้นวม

เรื่อง วงดนตรีไทย วงปี่พาทย์

วงปี่พาทย์ไม้แข็ง มี ๓ ขนาด มีวัตถุประสงค์ของการรวมวง
จะมุ่งเน้นไปที่การบรรเลงเพื่อ**ประกอบพิธีกรรม**และ
การแสดงโขนละครเป็นส่วนใหญ่

เรื่อง วงดนตรีไทย วงปี่พาทย์

วงปี่พาทย์เครื่องห้า

ปี่ใน

ฆ้องวงใหญ่

ฉิ่ง

ตะโพน

ระนาดเอก

กลองทัด

เรื่อง วงดนตรีไทย วงปี่พาทย์

วงปี่พาทย์เครื่องคู่

ตะโพน

ปี่ใน

ฉาบเล็ก

โหม่ง

กรับ

ฆ้องวงใหญ่

ฉิ่ง

ฆ้องวงเล็ก

ระนาดเอก

ระนาดทุ้ม

ปี่นอก

กลองทัด

เรื่อง วงดนตรีไทย วงปี่พาทย์

วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่

ตะโพน

ปี่ใน

ระนาดเอกเหล็ก

ฉาบเล็ก

ฆ้องวงใหญ่

ระนาดเอก

โหม่ง

ฉิ่ง

ระนาดทุ้ม

กรับ

ฆ้องวงเล็ก

ปี่นอก

กลองตัด

ระนาดทุ้มเหล็ก

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

วงปี่พาทย์เครื่องคู่ เพลงตระนิมิต ๐๒

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : [https://www.youtube.com/watch?v=NWgtKll](https://www.youtube.com/watch?v=NWgtKllgUoM&list=PL_๘l๙BVy๘WHmIEKrXbXonHwJo๑V๗๕aTlK&index=๖)

[gUoM&list=PL_๘l๙BVy๘WHmIEKrXbXonHwJo๑V๗๕aTlK&index=๖](https://www.youtube.com/watch?v=NWgtKllgUoM&list=PL_๘l๙BVy๘WHmIEKrXbXonHwJo๑V๗๕aTlK&index=๖)

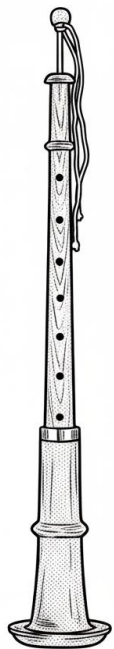
วงปี่พาทย์นางหงส์

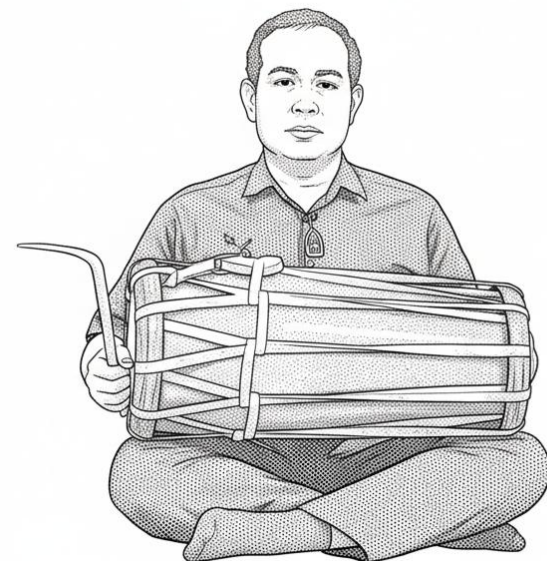
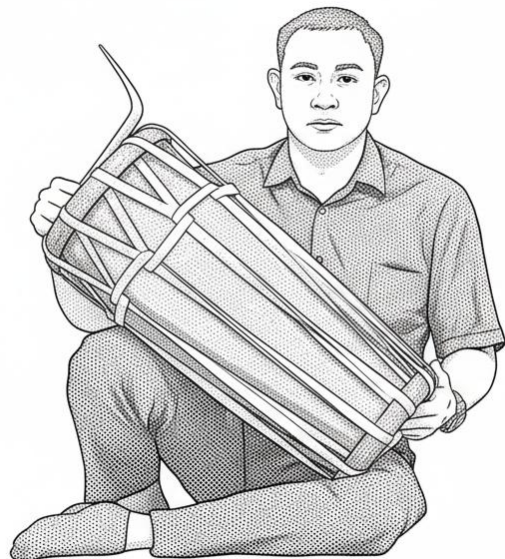
เป็นวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีเหมือนกับวงปี่พาทย์ธรรมดา ส่วนที่ผิดแปลกไป คือ

วงปี่พาทย์นางหงส์

ใช้ปี่ชวาแทนปี่ในและปี่นอก

กลองมลายูแทนตะโพนและกลองทัด

ใช้บรรเลงประกอบงานอวมงคล

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ป๊อพัทย์นางหงส์ เพลงเรื่องนางหงส์ (ใช้กลองมลายู)

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=๕X๒TMOcU๙_A

วงปี่พาทย์เสภา

เพลงขลุ่ยมโหรี

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

วงปีแพทย์เสภา ๐๑

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=Scoxbcoh>

Pro&list=PL_๘l๙BVy๘WHmIEKrXbXonHwJ๐๑V๗๕aTlK&index=๑๑

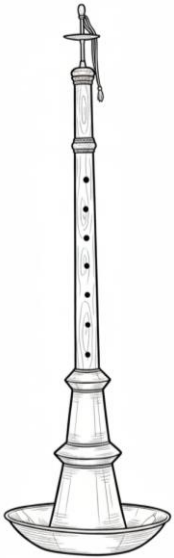

วงปีพาทย์เสภา

- แต่แรกใช้บรรเลงสอดแทรกการขับเสภาเล่าเรื่อง เพื่อให้ผู้ขับเสภามีเวลาพัก
ต่อมาก่อย ๆ ลดบทบาทของผู้ขับเสภาลง เหลือแต่การร้องส่งเป็นบทเพลง
- เครื่องดนตรีพื้นฐานคล้ายวงปีพาทย์ไม้แข็ง
 - เครื่องประกอบจังหวะที่ต่างออกไป คือ กลองสองหน้า

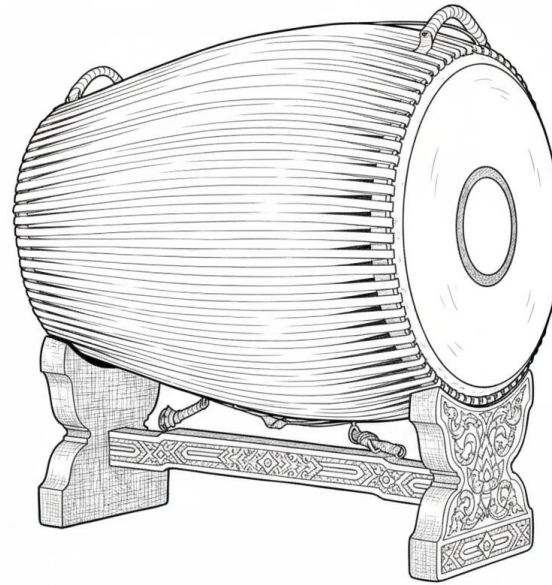
วงปี่พาทย์มอญ

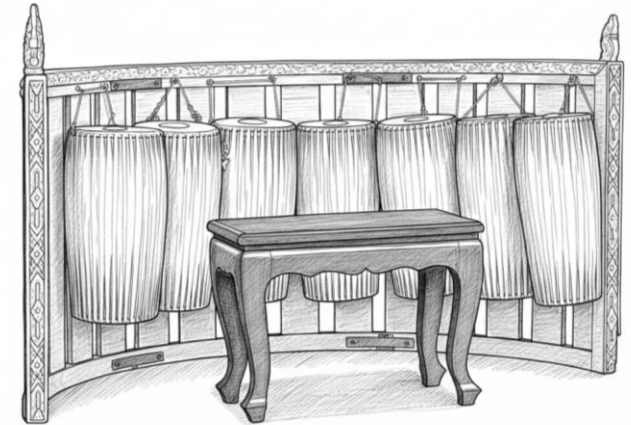
ปี่มอญ

ห้องมอญ

ตะโพนมอญ

เปิงมางคอก

เป็นวงปี่พาทย์ที่นำเอาเครื่องดนตรีมอญบางชิ้นมาผสมผสานกับเครื่องดนตรีไทย

วงปี่พาทย์มอญ

มีส่วนประกอบคล้ายวงปี่พาทย์สามัญ แต่เปลี่ยนจากห้องวงธรรมดาเป็นห้องมอญ

- ใช้ปี่มอญเป็นเครื่องเป่าหลัก
- เปลี่ยนจากตะโพนและกลองทัด เป็นตะโพนมอญตีสอดสลับกับเปิงมางคอก

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

วงปีพาทย์มอญ เพลงแก้ทัพ

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=QMVOIY๑Dzbk&list=RDieLKn๖jzejg&index=๙>

เรื่อง วงดนตรีไทย วงปี่พาทย์

ไม้แข็ง

วงปี่พาทย์ไม้แข็ง

ไม้นวม

วงปี่พาทย์ไม้นวม

วงปี่พาทย์ไม้นวม

มีเครื่องดนตรีและขนาดของวงเหมือนกับวงปี่พาทย์สามัญ ส่วนที่แตกต่างกัน คือ

ระนาดใช้ไม้นวมตี

ใช้ขลุ่ยเพียงออแทนปี่

เพิ่มซออู้เข้าไป

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

วงปีพาทย์ไม้นวม (แบบไม่มีร้อง)

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=๙๗kyS๒u๕p๒E>

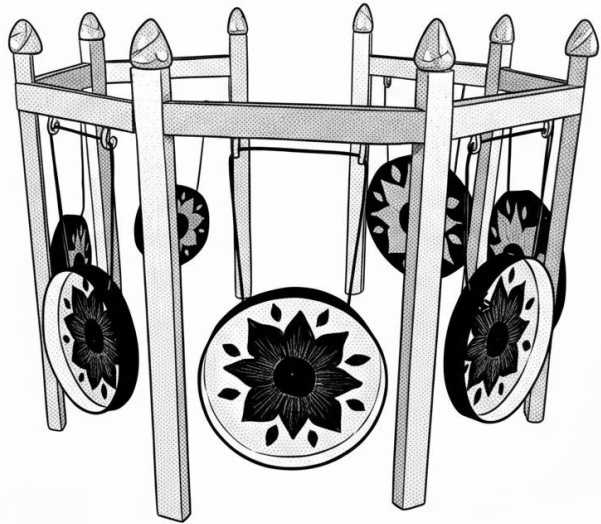

วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

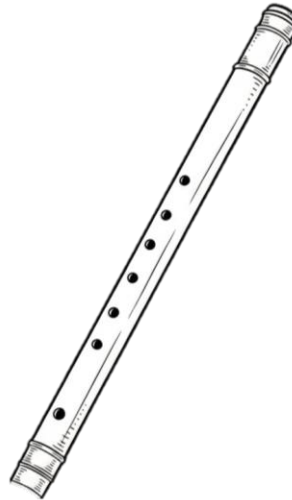
เป็นวงที่ใช้บรรเลงประกอบละครดึกดำบรรพ์ในอดีต
เครื่องดนตรีในวงจะคัดเฉพาะที่มีเสียงทุ้มต่ำ นุ่มนวล คล้าย
กับวงปี่พาทย์ไม้นวม มีเครื่องดนตรีที่ต่างออกไป เช่น
ฆ้องหุ่ย ขลุ่ยอู้ และกลองตะโพน

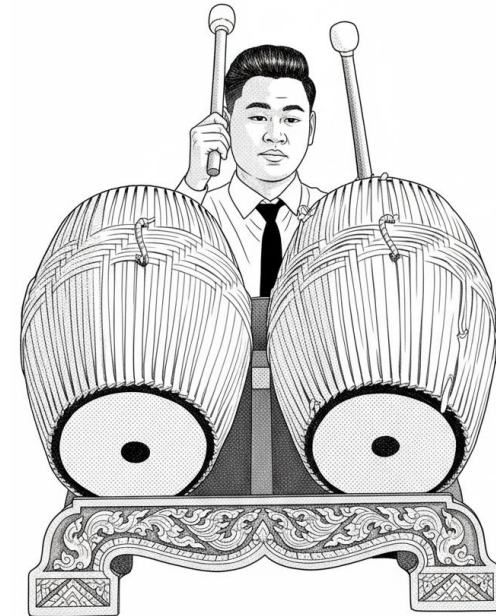
วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

ฆ้องหุ่ย

ขลุ่ยอู้

กลองตะโพน

เป็นวงที่ใช้บรรเลงประกอบละครดึกดำบรรพ์ในอดีต เครื่องดนตรีในวงจะคัดเฉพาะที่มีเสียงทุ้มต่ำ นุ่มนวล คล้ายกับวงปี่พาทย์มอญ มีเครื่องดนตรีที่ต่างออกไป เช่น ฆ้องหุ่ย ขลุ่ยอู้ และ กลองตะโพน

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

วงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพลงเต่าเห่ ๐๒

เผยแพร่โดย : TMU-THAI MUSIC Courses : บทเรียนดนตรีไทย

เผยแพร่วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=iVLAJ๕๕A๕NM>

ใบงานที่ ๑ “แผนผังความคิดเรื่อง วงดนตรีไทย (วงปี่พาทย์)”

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เสนาะเสียงสำเนียงเพลงไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง วงดนตรีไทย (วงปี่พาทย์)

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่อง วงปี่พาทย์ เป็นแผนผังความคิด พร้อมใส่ภาพประกอบตกแต่งให้สวยงาม
ภายใน ๑ หน้ากระดาษ

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑

แผนผังความคิดเรื่อง วงดนตรีไทย (วงปี่พาทย์)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

สรุป

วงปี่พาทย์

ได้แก่

วงปี่พาทย์ไม้แข็ง

วงปี่พาทย์นางหงส์

วงปี่พาทย์เสภา

วงปี่พาทย์มอญ

วงปี่พาทย์ไม้นวม

ปี่พาทย์พิธี

วงปี่พาทย์เครื่องห้า

วงปี่พาทย์เครื่องคู่

วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่

วงปี่พาทย์ไม้นวม

วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

วงปีพาทย์

เป็นวงดนตรีไทยที่เน้น
เครื่องดนตรีประเภทใดบ้าง

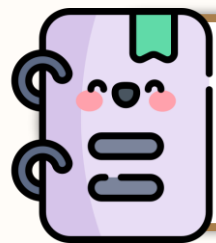

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง วงดนตรีไทย
(วงเครื่องสายและวงมโหรี)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่
www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องจัดเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง วงดนตรีไทย

(วงเครื่องสายและวงมโหรี)

๒. ใบงานที่ ๒ แผนผังความคิดเรื่อง วงดนตรีไทย

(วงเครื่องสายและวงมโหรี)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่

www.dltv.ac.th

